

Praktična vaja – gostota poselitve in razporeditev prebivalstva

Na območjih, kjer so naravne razmere ugodne, živi veliko število prebivalcev. Pravimo, da je gostota poselitve visoka, številčno pa lahko gostoto poselitve izrazimo s številko, ki pove, koliko prebivalcev povprečno živi na km². Na gostoto poselitve vpliva tudi način življenja, izobrazba, vera in tradicija.

Koliko prebivalcev živi v Evropi in Aziji, si je težko predstavljati. Poskušaj si pomagati z naslednjo ponazoritvijo.

Potrebuješ:

- 450 g koruznega zdroba
- tehnicco
- kalkulator
- karto Evrazije ali karto sveta

Potek dela:

Odtehtaj 450 g koruznega zdroba in na karto Evrazije stresi 1/9 (od 450 g!) na Evropo in 3/5 (od 450 g!) na Azijo. Zakaj moraš na Evropo stresi 1/9 zdroba in 3/5 na Azijo?

Pri računskem delu v nalogi uporabi znanje iz matematike.

Odgovori:

Na Evropo bom stresel _____ g koruznega zdroba in na Azijo _____ g koruznega zdroba.

Odtehtaj ustrezni količini koruznega zdroba.

S pomočjo **karte 6** v učbeniku poskušaj koruzni zdrob v Evropi in Aziji razporediti tako, da bo razporeditev zdroba ustrezala dejanski razporeditvi prebivalstva v Evropi in Aziji.

S pomočjo atlasa in učbenika zapiši tri območja z največjo gostoto poselitve.

Primerjaj naraščanje prebivalstva v Evropi in Aziji. Prikazuje ga graf v učbeniku na strani 12. Razmisli, kje bi moral dodati več zdroba, če bi enako praktično vajo ponovil čez petdeset let. Svoj odgovor na kratko utemelji.

Praktična vaja – potresi

a. Naredi preprost seizmograf!

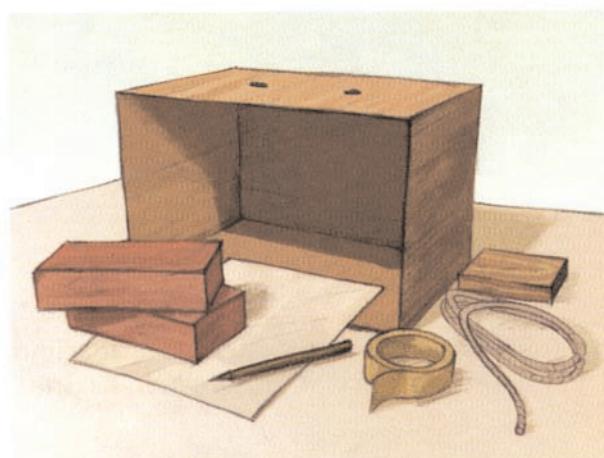
Seizmograf je naprava, ki zaznava in beleži valovanje ob potresu. Uporablja se za ugotavljanje jakosti potresa.

Potrebuješ:

kartonasto škatlo, dve 60 cm dolgi močni vrvici, škarje, opeko, dve gumici, manjši kos lesa, papir, lepilo, močan lepilni trak, svinčnik z mehko konico

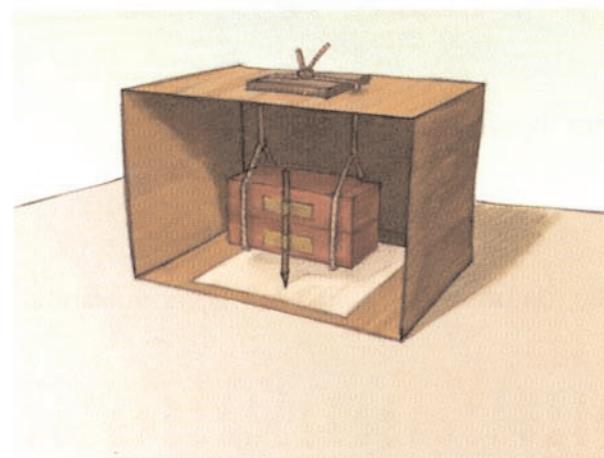
Postopek:

Slika 1

Pripravi si vse potrebne sestavne dele seismografa in pripomočke. Kartonasto škatlo položi, kot prikazuje **slika 1**. Na vrhu izdelaj dve luknji za vrvico, na zadnji steni pa režo, skozi katero je mogoče vstaviti papir.

Slika 2

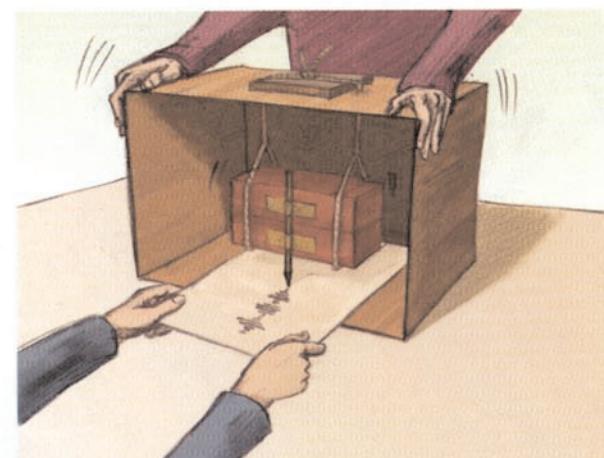

Z vrvicama, lepilnim trakom in kosom lesa namesti opeko, kot je narisano na **sliki 2**.

Z lepilnim ali izolirnim trakom namesti svinčnik na opeko tako, da s konico sega do dna škatle.

V škatlo skozi režo na zadnji strani vstavi papir tako, da sega do konice svinčnika.

Slika 3

Eden od učencev trese škatlo, drug učenec počasi vleče papir iz škatle. Na papirju se zarisujejo tresljaji. Opazuj, kako se spreminja zapis glede na jakost tresenja škatle.

S pomočjo zapisa potresnih valov seismologi izračunajo jakost in epicenter potresa.

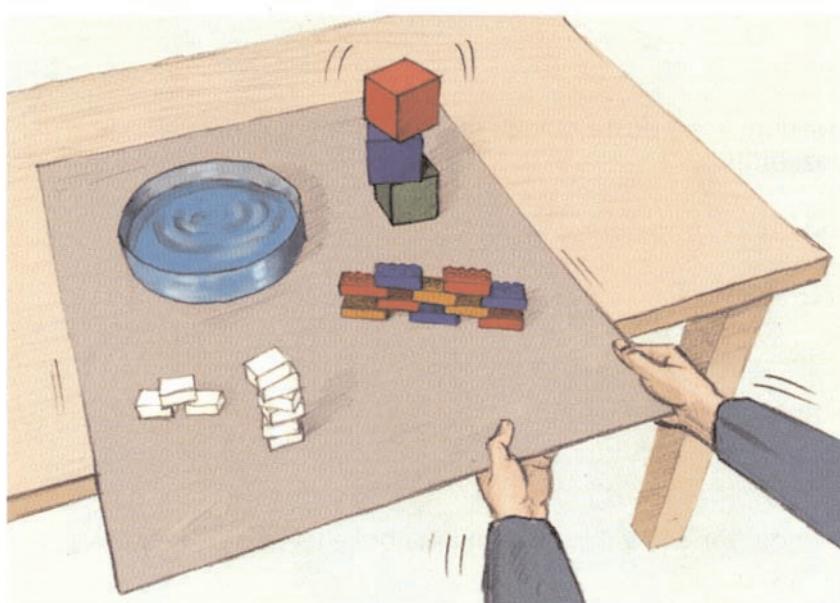
b. Potresno valovanje

Zaradi premikov v Zemljini skorji se iz **hipocentra**, kjer se potres sproži, v vse smeri pričnejo skozi kamnine širiti potresni valovi. Točka, kjer potresni valovi najprej dosežejo Zemljino površje, se imenuje **epicenter**. Tam pogosto nastane največja škoda.

Posledice na Zemljinem površju pa niso odvisne samo od jakosti potresa, temveč tudi od tega, kje se potres zgodi. Slabo grajene stavbe brez protipotresne zaščite se porušijo že ob šibkejših potresih. Kjer nimajo varno grajenih stavb, je pogosto tudi veliko človeških žrtev. V gospodarsko razvitih državah, ki ležijo na potresno nevarnem ozemlju, zato zelo veliko pozornosti namenijo varni protipotresni gradnji in zaščiti pred potresi. Škoda je tako tudi ob močnejših potresih manjša, pomembno pa je, da je ob potresu število človeških žrtev čim manjše.

Kako potresni valovi vplivajo na različne materiale, si lahko ponazorиш z naslednjo vajo!

Slika 4

Na trši papir položi nizko posodo z vodo. Na list v različnih položajih in kombinacijah zloži tudi kocke sladkorja, lesene kocke in kocke, ki jih lahko sestaviš (npr. Lego). Nato premikaj list papirja tako, da sprožiš tresenje. Začni s šibkejšim tresenjem. Opazuj, kaj se dogaja, in odgovori na vprašanja.

- Ali so se prej pojavili valovi na vodi ali se je prej porušil stolp iz sladkorja?

- Kakšne oblike in iz kakšnega materiala je »stavba«, ki se je porušila prva?

- Katera »stavba« je zdržala najdlje?

---

c. Potresna varnost

Odgovori na vprašanja!

- Ali leži tvoj kraj na potresno nevarnem območju?

-
- Misliš, da si na potres pripravljen?

-
- Si že doživel močnejši potres? Kako si ravnal ob potresu?

-
- Če še nisi doživel potresa, napiši, kako si ga predstavljaš!

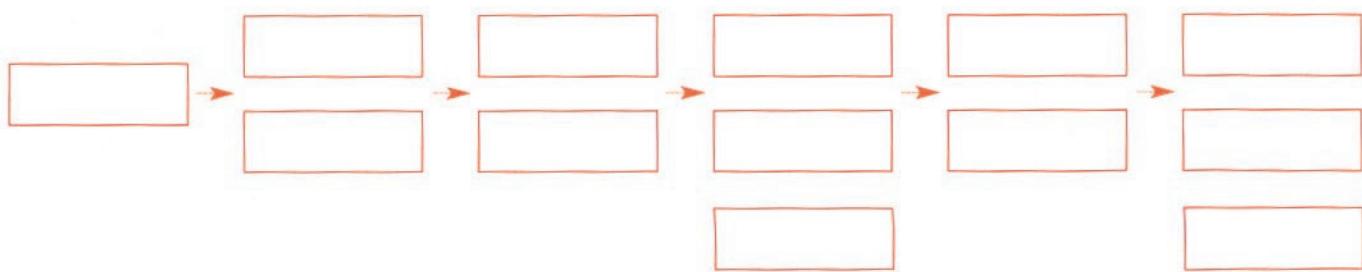
-
- Ali si s starši, sorodniki, prijatelji dogovorjen, kako boste ravnali ob morebitnem potresu?
Na mobilne telefone je najbolje kar pozabititi!!!

-
- Bi znal izklopiti plinsko napeljavu? Kaj pa elektriko?

-
- Kam bi se umaknil med potresom, če bi te presenetil v šoli?

-
- Ali veš, da je med potresom, ki te preseneti ponoči, v času tresenja najbolje leči ob posteljo (ne pod njo!). Zakaj misliš, da je tako?

S pomočjo fotografske sheme v učbeniku razvrsti spodnje besede tako, da si dogodki sledijo v časovnem zaporedju.

POTRES

PORUŠENE STAVBE

POŠKODBE V NARAVI

POŽARI

PRVA POMOČ RANJENIM

PANIKA

ODPRAVLJANJE ŠKODE

ISKANJE ŽRTEV

POMOČ V OBЛИKI HRANE, ZDRAVIL

DENARNA POMOČ

POMOČ PRI OBNOVI

PROTIPOTRESNA GRADNJA

POMOČ ŽRTVAM

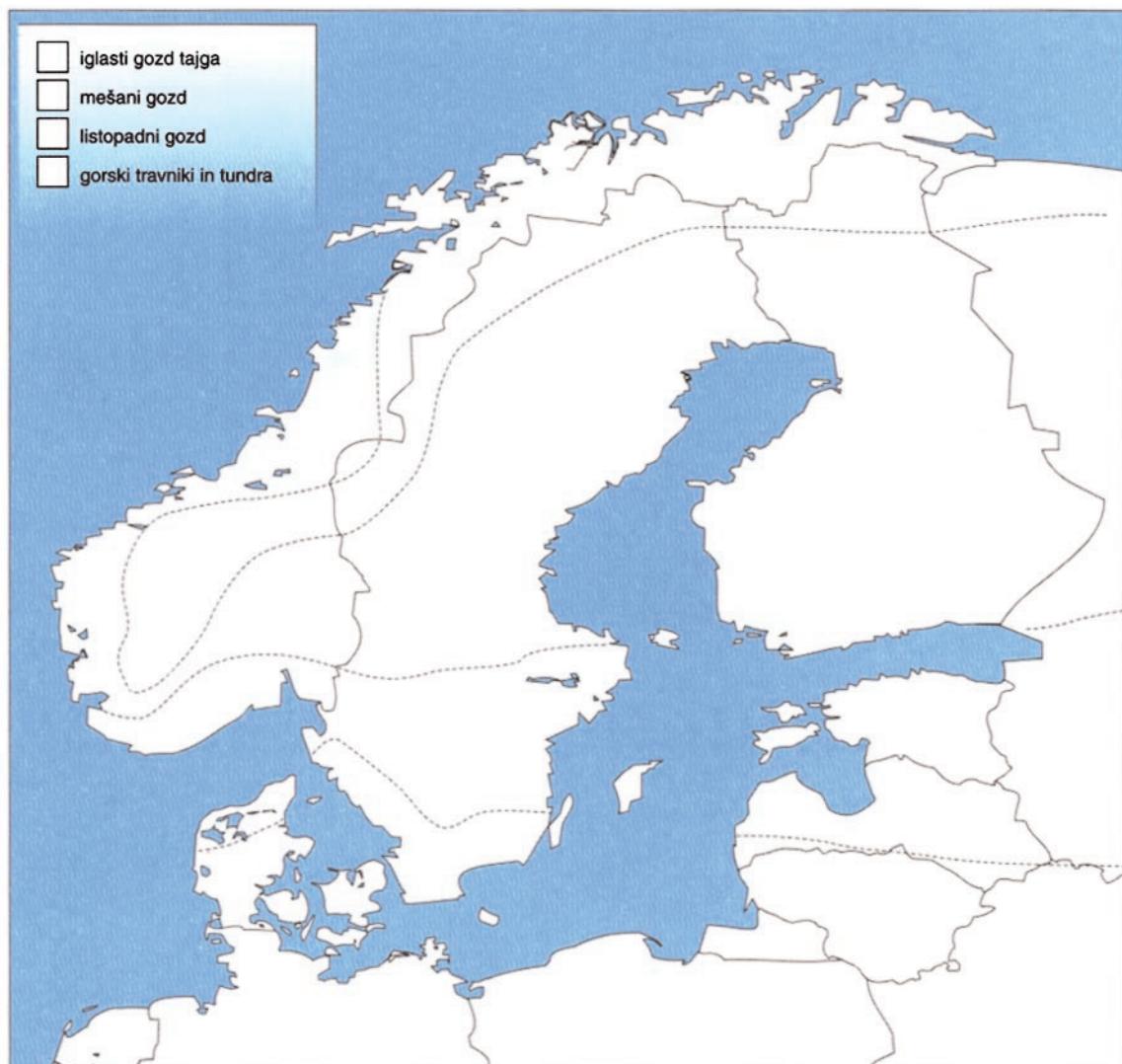
IZOBRAŽEVANJE

Geografski vseved

a. Dopolni karto!

Karta prikazuje naravno rastlinstvo v Severni Evropi. S pomočjo atlasa, karte 5 v učbeniku in slike, ki prikazuje naravne razmere v Skandinaviji, dopolni karto in legendo.

Karta 26

b. Vpliv Atlantskega toka na poselitev Skandinavije

Primerjaj zahodno obalo Skandinavije in vzhodno obalo Severne Amerike. V atlasu poišči kraje ob zahodni obali Skandinavije. Nekaj jih zapiši. Kateri kraj leži najbolj severno?

Koliko krajev, ki so enako oddaljeni od ekvatorja kot kraji na Skandinavskem polotoku, najdeš na vzhodni obali Severne Amerike?

S svojimi besedami razloži, zakaj je med poselitvijo obeh obal tako velika razlika!

c. Poišči napake na karti 27 in jih popravi!

Karta 27

Handwriting practice lines for the student to correct the errors found in the map.